

Minimální požadavky a doporučení k nastavení interních postupů MAS v PRV

V Praze dne 30. listopadu 2021 (k 8. 9. 2022 aktualizovány odkazy na externí zdroje)

Tento dokument prohlubuje a nahrazuje původní „NÁLEŽITOSTI DOKUMENTU POPISUJÍCÍHO ZPŮSOB VÝBĚRU PROJEKTŮ NA MAS, ŘEŠENÍ STŘETU ZÁJMŮ A ZARUČENÍ TRANSPARENTNOSTI (PŘÍLOHA VÝZVY MAS)“.

Pravidla MAS, kap. 5.1, písm. f), bod 9 stanovují podmínku zveřejnit ve výzvě nebo jako přílohu výzvy dokument popisující způsob výběru projektů, řešení střetu zájmů a zaručení transparentnosti. Tento dokument by měl mít charakter vnitřního předpisu MAS a být v souladu s Pravidly MAS, Pravidly 19.2.1 a dalšími platnými předpisy vydanými v této oblasti. Doporučujeme z důvodu zachování obsahového souladu příslušná pravidla či metodiky přímo necitovat, ale pouze na tyto dokumenty odkazovat. V opačném případě se MAS vystavuje riziku rozporu mezi pravidly a vlastními interními postupy. Hlavní náplní dokumentu by měl být popis procesů a postupů, které nejsou podrobně stanoveny Pravidly 19 a 19.2.1 a kde MAS je ponechána možnost určit si postup vlastní.

Při tvorbě interních postupů je nutné vycházet zejména z těchto zdrojů:

Problematika přesunů alokace a podpory hraničních projektů:

- Postup v případě nedočerpání alokace a podpora hraničního projektu – [vzor textu výzvy](#)
- Prezentace „[Možnosti přesouvání alokace a podpory hraničních projektů v rámci výzev MAS](#)“
- [Odpovědi na dotazy z webináře 11. 11. 2020](#), č. 1. až 25.

Problematika střetu zájmů:

- [Vhodné postupy pro vyloučení střetu zájmů při hodnocení MAS](#)
- [Doporučení MMR–ORP k přijímání rozhodnutí korespondenční formou hlasování](#)

V názvu/podtitulu/oblasti působnosti dokumentu by mělo být uvedeno: „Způsob výběru projektů na MAS, řešení střetu zájmů a zaručení transparentnosti.“

Doporučujeme členění dokumentu na kapitoly:

1. Způsob výběru projektů na MAS
2. Střet zájmů při výběru projektů a schválení výběru
3. Zaručení transparentnosti

1. ZPŮSOB VÝBĚRU PROJEKTŮ NA MAS

Popis výběru projektů by měl obsahovat tyto oblasti:

- Počet hodnotitelů Žádosti o dotaci, popř. způsob výběru a schválení pracovních/hodnotících skupin. Upozorňujeme, že není možné počítat průměr z přidělených bodů jednotlivých hodnotitelů. Hodnotitelé se nakonec vždy musí shodnout, popř. musí být určeno, čí hlas rozhodne.
- Usnášeníschopnost orgánů MAS podílejících se na výběru projektů. Upozorňujeme, že v případě, kdy je určitá osoba ve střetu zájmů, nesmí se podílet minimálně na hodnocení celé Fiche a nesmí se účastnit hlasování o projektech minimálně v dané Fichi. V zápisech

z jednání orgánů musí být uvedeno „nepřítomen“, není dostačující „zdržel se“ – to je z právního hlediska považováno za formu podílení se na hlasování.

- Postup při shodném počtu bodů. Upozorňujeme, že není přípustné časové hledisko „kdo dříve přijde“. Vždy je vhodné stanovit minimálně 3 rozhodovací kritéria pro případ shody.
- Jak bude nakládáno s nevyčerpanou alokací, případně podle jakého klíče bude probíhat převod na jiné Fiche. I zde je vhodné stanovit sadu alespoň 3 rozřazovacích kritérií. Mohou být stejná jako kritéria pro případ shodného počtu bodů.
- Jak bude řešena podpora hraničního projektu Fiche a hraničního projektu výzvy. Upozorňujeme, že dne 11. 12. 2020 vyšla aktualizovaná Pravidla MAS, která zavedla možnost podpory „hraničních projektů výzvy“ a zmírnila nutnost sledovat alokaci jednotlivých Fichí pouze na celkovou alokaci MAS. Aby bylo toto zmírnění možné ve výzvě využít, je nutné nejprve aktualizovat interní postupy! MAS se může rozhodnout, že hraniční projekt nepodpoří vůbec a zbývající prostředky přesune do další výzvy, nebo navýší alokaci tak, aby bylo možné projekt podpořit. S výjimkou hraničního projektu výzvy není přípustné dodatečně manipulovat s částkami uvedenými v Žádosti o dotaci (např. přesunem části způsobilých výdajů do nezpůsobilých). Dodatečná úprava údajů v Žádosti o dotaci je vnímána jako netransparentní postup!

Při nastavování postupů je možné využít [prezentaci k hraničním projektům](#), [odpovědi na dotazy z webináře 11. 11. 2020](#), případně vzorové úryvky příslušných pasáží z [aktuálního vzoru textu výzvy](#).

Upozorňujeme, že v případě rozporu interních postupů a textu výzvy MAS platí, co určeno v textu výzvy!

2. STŘET ZÁJMŮ PŘI VÝBĚRU PROJEKTŮ A SCHVÁLENÍ VÝBĚRU

2.1. DEFINICE STŘETU ZÁJMŮ

Nařízení (EU, Euratom) č. 966/2012 Evropského Parlamentu a Rady ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 definuje pojem střet zájmů pro účely provádění souhrnného rozpočtu EU v čl. 57 odst. 2 následujícím způsobem:

„1. Účastníci finančních operací a jiné osoby podílející se na plnění rozpočtu a na jeho správě, včetně přípravy na tuto činnost, na auditu nebo na kontrole se zdrží jakéhokoli jednání, jež by mohlo uvést jejich zájmy do střetu se zájmy Unie. (...)

2. Pro účely odstavce 1 ke střetu zájmů dochází, je-li z rodinných důvodů, z důvodů citových vazeb, z důvodů politické nebo národní spřízněnosti, z důvodů hospodářského zájmu nebo z důvodů jiného společného zájmu s příjemcem finančních prostředků ohrožen nestranný a objektivní výkon funkcí účastníka finančních operací nebo jiné osoby podle odstavce 1.“

2.2.ŘEŠENÍ STŘETU ZÁJMŮ V MAS

Při řešení střetu zájmů vycházíme z [doporučení MMR](#). Střet zájmů nutno vyloučit i při [hlasování per rollam](#).

2.2.1. Nastavení procesu v MAS

Obecným pravidlem je, že žádná osoba podílející se na výběru a schvalování projektů nesmí být ve střetu zájmů, tzn., že se nesmí podílet na přijímání rozhodnutí o projektech, které se jí přímo týkají.

MAS zodpovídá za to, že je v její organizaci dostatečně řešena otázka střetu zájmů.

MAS stanoví odpovědný orgán (případně odpovědnou osobu), který bude posuzovat a kontrolovat, zda nedochází ke střetu zájmů. Tento orgán bude připravovat a evidovat prohlášení o neexistenci střetu zájmů a v případě potřeby bude vydávat písemné potvrzení o tom, zda střet zájmů existuje či ne. S ohledem na kompetence je vhodné zvolit pro tento účel kontrolní orgán.

V interních postupech je možné předem nastavit „krizové scénáře“ zejména pro případ střetu zájmů, který by mohl ohrozit usnášenischopnost orgánů MAS. Například:

- rozdělení výběrového orgánu na hodnotící komise;
- rozdělení jednání orgánů po jednotlivých Fichích;
- účast podjaté osoby na jednání orgánu, zdrží-li se diskuze a hlasování (ve výjimečných případech, viz [doporučení MMR](#), krok 3.A);
- přenos pravomoci rozhodovacího orgánu schválit výběr na nejvyšší orgán (v případě podjatosti většiny členů).

Vše musí být vždy jasně a přehledně popsáno v zápisech z jednání. Nemá-li MAS postupy pro případ střetu zájmů blíže ošetřeny, je proces složitější a v krajním případě může vyžadovat i zapojení kontrolního orgánu. Nejsložitější možná situace:

1) VÝBĚROVÝ ORGÁN

- Podjatý člen orgánu nesmí hodnotit projekt, ke kterému je ve střetu zájmů, ani žádný jiný ve stejné Fichi.
- Pro závěrečné schválení bodového hodnocení lze jednání orgánu rozdělit po jednotlivých Fichích. Pro zachování usnášenischopnosti může být přítomen i podjatý člen – zdrží se diskuze i hlasování.
- Nebude-li ani tak možné ve sboru schválit bodové hodnocení, je nutné veškeré podklady z jednání předat kontrolnímu orgánu k posouzení, zda bylo hodnocení opravdu nezaujaté a zda je takto sestavený seznam možné předat rozhodovacímu orgánu k výběru.

2) KONTROLNÍ ORGÁN

Prověří proces hodnocení. Pokud neshledá žádné nedostatky, předá návrh výběrového orgánu rozhodovacímu orgánu.

3) ROZHODOVACÍ ORGÁN

- Bude-li předmětem jednání pouze potvrzení návrhu výběrového orgánu, pro zachování usnášenischopnosti může být přítomen i podjatý člen – zdrží se diskuze i hlasování.

- Bude-li potřeba rozhodnout o přesunech alokace mezi Fichemi nebo podpoře hraničního projektu, podjatý člen se nesmí zúčastnit jednání.
- Pokud nebude rozhodovací orgán usnášeníschopný, předá podnět k projednání kontrolnímu orgánu.

4) KONTROLNÍ ORGÁN

Prověří střet zájmů členů rozhodovacího orgánu a určí další postup. Pokud shledá, že to vyžadují zájmy MAS, svolá mimořádné jednání nejvyššího orgánu.

5) NEJVYŠŠÍ ORGÁN

- Projedná závěry kontrolního orgánu a usnese se, že mimořádně provede výběr projektů přímo nejvyšší orgán.
- Bodů jednání, kdy se bude hlasovat o dotčených Fichích, se nemohou účastnit podjatí členové. Při rozhodování o výběru je nutné, aby nejméně 50 % hlasů tvořil soukromý sektor.

2.2.2. Prohlášení o neexistenci střetu zájmů

Každá osoba, která se účastní výběru a schvalování projektů, vyplní prohlášení o neexistenci střetu zájmů, etický kodex či obdobný dokument před každým procesem výběru a schvalování projektů (tzn. při každé výzvě).

Dokument by měl obsahovat minimálně:

- Obecné náležitosti:
 - a) jasný odkaz na výzvu MAS a příslušné Fiche, které jsou předmětem výběru a schválení projektů,
 - b) celé jméno, datum jeho narození, pozici v zastupující organizaci, případně funkci v MAS,
 - c) datum podpisu a podpis dotčené osoby.
- Náležitosti prohlášení:
 - a) definice střetu zájmů uvedené v kapitole č. 1,
 - b) prohlášení dotčené osoby, že si není vědoma, že by se ocitla v potenciálním/skutečném střetu zájmů v souvislosti s výběrem a schválením projektů, o které se jedná,
 - c) závazek dotčené osoby, že v případě jakýchkoli pochybností, zda by se mohlo jednat o potenciální střet zájmů¹, nebo nastane-li okolnost, která by mohla k takovým pochybnostem vést, oznámí tuto skutečnost odpovědnému orgánu; do doby rozhodnutí tohoto orgánu musí být pozastavena veškerá činnost dotčené osoby v dané věci,
 - d) prohlášení dotčené osoby, že si je vědoma důsledků, které by plynuly z udělení nepravdivého prohlášení,
 - e) potvrzení dotčené osoby, že všechny záležitosti, které ji budou svěřeny, uchová v důvěrnosti, zachová mlčenlivost o osobních údajích a o bezpečnostních opatřeních, jejichž zveřejnění by ohrozilo zabezpečení osobních údajů, dle zákona č. 101/2000 Sb. Zákon o

¹ Při skutečném střetu zájmů dochází ke střetu mezi úkoly ve veřejném zájmu a soukromými zájmy člena orgánu MAS, při němž má člen orgánu MAS soukromé zájmy, které by mohly nepatřičně ovlivnit výkon jeho úkolů a povinností v daném orgánu MAS.

Potenciálním střetem zájmů je situace, kdy člen orgánu MAS má soukromé zájmy, které jsou takové povahy, že by vznikl střet zájmů.

ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, (např. nezveřejní žádné důvěrné informace, které ji budou sděleny nebo které zjistí. Informace, které ji budou sděleny, nezneužije. Zejména souhlasí s tím, že bude uchovávat v důvěrnosti veškeré informace či dokumenty, které ji budou poskytnuty nebo které odhalí či připraví v průběhu hodnocení nebo na základě hodnocení, a souhlasí s tím, že tyto informace a dokumenty budou použity výhradně pro účely tohoto hodnocení a nebudou poskytnuty žádné třetí straně. Rovněž souhlasí, že si neponechá kopie žádných písemných informací, které ji budou poskytnuty).

2.2.3. Postupy a nástroje pro kontrolu prohlášení

Odpovědný orgán/odpovědná osoba by měla zajistit a kontrolovat, že dokument podepsaly všechny osoby, kterých se daná věc týká.

Odpovědný orgán pro střet zájmů MAS by měl nastavit systém kontrolních mechanismů a provádět a evidovat/archivovat kontroly.

Mechanismy „ex post“ by měly být zaměřeny na přezkoumání prohlášení o neexistenci střetu zájmů s ohledem na zjištěné informace:

- a) vnější informace (tj. informace o potenciálním střetu zájmů poskytnuté vnějšími stranami, které nemají žádnou vazbu na situaci, při které daný střet zájmů vznikl),
- b) kontroly prováděné za situace, při níž existuje vysoké riziko střetu zájmů, na základě vnitřní analýzy rizik nebo varovných signálů (viz bod 2.5.),
- c) namátkové kontroly.

2.2.4. Nápravná opatření

Odpovědný orgán pro střet zájmů MAS by měl nastavit nápravná opatření pro řešení vzniklých situací v procesu řešení střetu zájmů.

Odpovědný orgán nastaví vnitřní postupy zejména k následujícím bodům:

- a) Postupy upravující situace, kdy ke střetu zájmů došlo – např. odstoupení dotčené osoby z hodnocení Fichí, ve kterých by došlo ke střetu zájmů (nestačí jen nehodnocení předmětného projektu, ale je nutné nehodnotit i všechny konkurenční projekty). Sankce v případě nenahlášení již vzniklého potencionálního/skutečného střetu zájmů či neoznámení pochybností – např. vyloučení z hodnocení v příslušné Fichi/Výzvě dané MAS.
- b) Postoupení dané věci odpovědnému orgánu (SZIF), zejména návrh na řešení dopadů na projekty konečných žadatelů.

2.2.5. Příklady varovných signálů, které mohou pomoci určit situace, při nichž dochází ke střetu zájmů

- Předložené dokumenty byly zjevně pozměněny (např. proškrtány).
- Členové hodnotícího výboru nemají nezbytné technické odborné znalosti, aby dokázali vyhodnotit předložené nabídky, a celému výboru dominuje jediná osoba.
- Určité povinné informace poskytnuté žadatelem se týkají i členů výběrové komise (např. uvádějí stejnou adresu, telefon, mail).

- Neobvyklé chování dotčené osoby, která chce získání informace o výběru projektů, ačkoli není předmětem pověřena.
- Zaměstnanec žadatele má příbuzné, kteří pracují v MAS a podílí se na výběru nebo schvalování projektů.
- Podezřelá snaha změnit preferenční kritéria (např. výrazné zúžení nebo zaměření na jeden subjekt/skupinu subjektů).

3. ZARUČENÍ TRANSPARENTNOSTI

V této kapitole by měla být uvedena minimálně tato věta:

„Transparentnost je zaručena dodržováním platných dokumentů (zákonů, pravidel, metodik, pokynů) vztahujících se k tématu transparentnosti v kompetenci MAS, a to zejména v zajištění zveřejnění a zpřístupnění relevantních údajů, tak aby byl zajištěn rovný přístup k informacím pro všechny bez rozdílu.“

Státní zemědělský intervenční fond

Oddělení metodiky LEADER a Spolupráce